

E-könyv-világ

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület és a fesztivál-rendező Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése kérdőíves felmérést készített áprilisban a XXI. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon a fesztivállátogatók e-könyv-olvasási szokásairól.

Tízből négy olvasó illegális forrásból is letölt, hogy hozzájusson a keresett e-könyvhöz

A kérdőíveket a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál látogatói maguk tölthették ki a rendezvény időtartama alatt a helyszínen április 24–27-e között. Bár a mintafelvétel nem országos szintű volt, a beérkezett válaszok alapján érdekes eredmények és tendenciák bontakoznak ki a kapott adatok értelmezése során. A kutatási jelentést a TÁRKI Társadalomkutatási Intézet Zrt. készítette.

A kérdőív az alábbi fő témaköröket ölelte fel: az elektronikus könyvek és az e-könyv-olvasó eszközök elterjedtsége, a nyomtatott és az e-könyvek közötti fogyasztói döntések és hátterük, az e-könyvek beszerezhetősége és az illegális források ezzel

összefüggő igénybevétele. A kérdőívet nagyobb arányban töltötték ki a nők (71%) és a felsőfokú végzettségűek (68%). A korcsoport szerinti eloszlás tekintetében kiegyensúlyozottabbak az adatok, a kitöltők legtöbbször a 31–44 évesek (30%) és a 18–30 évesek (28%) közül kerültek ki.

Dr. Bendzsel Miklós, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnöke szerint „a kérdőív eredményei rámutatnak, hogy az e-könyvek hazánkban is kezdenek valós alternatívát jelenteni az olvasóközönség számára. Bár a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület 2013-ban készített *Hamisítás Magyarországon* című fogyasztói kutatási jelentése szintén rámutat

arra, hogy a fiatalok mintegy harmada használ illegális forrásból származó tartalmakat, arra is felhívja a figyelmet, hogy a megkérdezettek átlagosan 21 százaléka fizetne akkor a legális tartalomért, ha ahhoz olcsóbban juthatna hozzá, mint jelenleg.”

Az elnök emellett hangsúlyozza: „feltétlenül szükségesnek tartom, hogy a könyvszakma és a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület tegyen közös lépéseket az olvasók számára az illegális felhasználások valós alternatíváját jelentő legális piaci modellek kialakítása és a tudatosság-növelés terén, így csökkentve a szürke felhasználások mértékét. A lopott gyümölcs íze nem olyan finom, mint a jogszerűen megszerzetté, ahogy pedig a lopott gyümölcs orgazdáját büntetik, ugyanúgy az e-könyvek illegális forgalmazói elleni fellépés is szükséges.”

Zentai Péter László, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének igazgatója szerint: „a mostani felmérés alapján amennyire öröndetes, hogy az újdonságok iránt fogékony fiatal korosztály körében egyre elterjedtebb a korszerű e-könyvek használata, azaz az olvasáskultúra a digitális térben sem szorul vissza, olyannyira megdöbbenő szembesülni azzal, hogy az elvileg legtudatosabb állampolgárok, a felsőfokú végzettségűek jelentős része számára szinte teljesen közömbös, hogy olvasnivalójukat legális vagy illegális forrásból szerzik-e.

Nyilvánvaló, hogy az oktatás minden szintjén tudatosítani kell, hogy az illegális letöltés éppolyan lopás, mint a bolti tolvajlás. Legalább ennyire fontos azonban az is, hogy a kalózkodó oldalak üzemeltetőire a törvény teljes szigorával kellene lesújtani.”

A kutatás összegzett eredményei

A kutatásban részt vevők, vagyis a kérdőívet kitöltők majd egyharmada rendelkezik olyan eszközzel, amellyel tud elektronikus könyvet olvasni.

A lopott gyümölcs íze nem olyan finom, mint a jogszerűen megszerzetté, ahogy pedig a lopott gyümölcs orgazdáját büntetik, ugyanúgy az e-könyvek illegális forgalmazói elleni fellépés is szükséges.

Ugyancsak magas számban jelezték a válaszadók, hogy már olvastak (valaha) elektronikus könyvet, arányuk majdnem eléri az 50%-ot és további 9 százaléknian azt jelezték, hogy rendszeresen olvasnak e-könyvet.

A válaszadók 44%-a egyáltalán nem olvas e-könyvet (függetlenül attól, hogy van-e olvasóeszköze vagy sem), 28%-ának ugyan nincs olvasóeszköze, de olvas e-könyvet, és további 28%-ának van olvasó eszköze is és olvas is elektronikus könyvet.

Ha egy könyv nyomtatott és elektronikus formában is elérhető, a válaszadók 13%-a választja az e-

könyvet elsősorban, 84%-uk marad a hagyományos, nyomtatott formánál. Az olvasóeszköz megléte nagy befolyásoló erővel bír a választásra: azon válaszadók közül, akiknek van e-könyv-olvasó eszközük, több mint egyharmadnyian választanák ez e-könyvet a hagyományossal szemben.

A nyomtatott könyvet inkább a könnyebb beszerezhetősége teszi vonzóvá, míg az e-könyvet a kedvezőbb ár miatt választanák többen.

Az e-könyvet olvasók több mint fele hozzájut ahhoz a könyvhöz, amit olvasni szeretne – csak valamivel kevesebb mint egyharmadnyian jelezték azt, hogy nem jutnak hozzá, mert sok könyv csak nyomtatott formában jelenik meg.

A válaszadók fele töltött már le az internetről könyvet – legnagyobb arányban azok, akiknek van olvasóeszközük. Azok körében, akik már töltöttek le valaha az internetről e-könyvet, viszonylag sokan, 42%-nyian nyilatkoztak úgy, hogy volt példa arra, hogy illegális forrásból töltöttek le.

Az illegális tartalmak magas arányú használatát jelzi az is, hogy a letöltőknek mindössze 30%-a nyilatkozott úgy, hogy egy e-könyv beszerzésekor figyel arra, hogy csak legális weboldaltól szerezzen be könyvet.

A válaszadók 43%-a ugyan figyel arra, hogy legális legyen a letöltés, de igénybe vesz illegális forrást, ha a könyvhöz csak azon keresztül juthat hozzá. A kérdőívet kitöltők majd egynegyede számára egyáltalán nem fontos, hogy legális vagy illegális a weboldal, ahonnan a könyveit letölti.